

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Факультет іноземної філології та
соціальних комунікацій

5974 Методичні вказівки
до вивчення курсу
**«Соціальна робота в громаді та місцеве
самоврядування»**
для здобувачів спеціальності 231 *«Соціальна
робота»* очної та заочної форм
здобуття вищої освіти

Суми
Сумський державний університет
2024

Методичні вказівки до вивчення курсу
«Соціальна робота в громаді та місцеве
самоврядування» / укладач О. О. Туляков. – Суми :
Сумський державний університет, 2024. – 61 с.

Кафедра психології, політології
та соціокультурних технологій факультету ІФСК

ЗМІСТ

С.

Вступ 5

Модуль 1. Соціальна робота в сучасних українських громадах у контексті завдань забезпечення якості соціальних послуг, реформи децентралізації та функцій соціального працівника.....14

Тема 1. Соціальний розвиток у громадах у вимірах взаємовідносин з органами місцевого самоврядування 14

Тема 2. Становлення принципів соціальної роботи в громадах України та світу17

Тема 3. Зміст та функціональне значення основних принципів соціальної роботи..... 20

Тема 4. Механізми організації соціальної роботи в процесі децентралізації в Україні.....23

Тема 5. Соціальна робота в контексті формування спроможних громад.....26

Тема 6. Соціальний працівник у системі життєдіяльності сучасних українських громад: функціональні аспекти.....29

Тема 7. Соціальний працівник у системі життєдіяльності сучасних українських громад: ресурсні аспекти. 31

Модуль 2. Стратегічні, проєктні та методичні аспекти соціальної роботи в сучасних місцевих громадах України.....	33
Тема 8. Загальні теорії соціальної роботи в місцевих громадах.....	33
Тема 9. Імплементация теорій соціальної роботи в територіальних громадах сучасної України.....	36
Тема 10. Методика соціальної роботи в українських місцевих громадах.....	38
Тема 11. Соціальне партнерство в місцевих громадах України.....	41
Тема 12. Проєктне партнерство в соціальній сфері в контексті розвитку місцевих громад України.....	43
Тема 13. Місцева влада в територіальній громаді України та її роль в організації соціальної роботи.....	45
Тема 14. Соціальна робота в контексті трансформації місцевої влади в територіальній громаді України.....	47
Тема 15. Соціальна робота в системі традиційного та трансформаційного урядування на рівні територіальних громад.....	49
Тема 16. Презентація авторських комунікаційних проєктів організації соціальної роботи та комунікації з місцевою владою в обраній територіальній громаді.....	52
Критерії та методи оцінювання.....	55
Контрольні заходи.....	59

Вступ

Навчальна дисципліна «Соціальна робота в громаді та місцеве самоврядування» спрямована на підготовку студентів випускного курсу спеціальності «Соціальна робота» до професійної діяльності в сучасних українських територіальних громадах. Розглянуто теоретичні та практичні аспекти організації виконання відповідних функцій соціального працівника та його участі в стратегічних та проєктних процесах. Система місцевого самоврядування рівня сільських, селищних та міських територіальних громад України вивчена в контексті інтеграції соціального працівника в місцевий політичний простір для здобуття відповідного статусу та визначення ролі у відповідній громаді.

Сучасному молодому соціальному працівнику в Україні надзвичайно важливо налагодити професійні відносини з владою територіальної громади з кількох причин, які впливають як на якість надання соціальних послуг, так і на професійний розвиток самого працівника.

1. Ефективний доступ до ресурсів. Влада територіальної громади часто є розпорядником ресурсів, необхідних для реалізації соціальних програм і проєктів. Налагоджені відносини можуть допомогти соціальному працівнику отримувати необхідні ресурси своєчасно та в необхідному обсязі.

2. Підтримка та легітимність. Співпраця з

владою забезпечує соціальному працівнику підтримку та визнання на місцевому рівні. Це може підвищити довіру громадськості до його діяльності та сприяти більш ефективному вирішенню проблем громади.

3. Розроблення та впровадження політик. Соціальні працівники, які мають налагоджені відносини з владою, можуть брати участь у розробленні та впровадженні місцевих соціальних політик. Їхній професійний досвід і знання можуть сприяти створенню більш ефективних та адекватних заходів для підтримки вразливих категорій населення.

4. Професійний розвиток. Співпраця з владою відкриває можливості для професійного росту. Це може бути участь у тренінгах, семінарах, нарадах, де соціальний працівник може обмінюватися досвідом, здобувати нові знання та навички.

5. Підвищення якості послуг. Коли соціальні працівники та влада взаємодіють, це дозволяє швидко реагувати на соціальні виклики та потреби громади. Взаємна підтримка сприяє більш злагодженій роботі та покращенню якості наданих послуг.

6. Мережевий підхід. Співпраця з різними структурами влади й організаціями сприяє формуванню мережі підтримки, що може бути надзвичайно корисним у вирішенні складних соціальних проблем. Це дозволяє залучати додаткові ресурси та експертів. Отже, налагодження

професійних відносин із владою територіальної громади є ключовим аспектом успішної діяльності соціального працівника. Це не лише підвищує ефективність його роботи, а й сприяє загальному розвитку соціальної сфери в Україні.

Актуальні проблеми, які стоять перед місцевою владою територіальних громад сучасної України щодо організації соціальної роботи, є багатовимірними й комплексними, відображаючи широкий спектр соціальних, економічних та політичних викликів. Ось кілька ключових аспектів, на які потрібно звернути увагу.

1. Фінансування та ресурси. Однією з основних проблем є недостатнє фінансування соціальних програм. Обмежені бюджети місцевих громад часто не дозволяють забезпечити належний рівень послуг для всіх категорій населення, які потребують допомоги. Це може передбачати як матеріальну підтримку, так і інфраструктурні проекти (наприклад, будівництво або ремонт соціальних центрів, лікарень, шкіл).

2. Професійна підготовка кадрів. Соціальна робота вимагає висококваліфікованих фахівців, які володіють специфічними знаннями та навичками. Наразі існує проблема нестачі таких фахівців, а також недостатня якість професійної підготовки на рівні вищої освіти та підвищення кваліфікації.

3. Децентралізація та інтеграція послуг. Процес децентралізації, який активно впроваджується в Україні, ставить нові виклики

перед територіальними громадами у сфері організації соціальної роботи. З одного боку, громади одержують більше повноважень і можливостей, проте, з іншого боку, це вимагає від них розробки нових стратегій та моделей інтеграції соціальних послуг, що може бути складним процесом.

4. Соціальна нерівність та вразливі групи населення. Соціальні проблеми, такі як бідність, безробіття, соціальна ізоляція, потребують комплексного підходу. Особливої уваги потребують вразливі групи населення, такі як діти-сироти, люди з інвалідністю, бездомні, літні люди. Недостатність ресурсів та системної підтримки для цих груп є серйозною проблемою.

5. Упровадження інновацій та цифровізація. Сучасні технології надають нові можливості для організації та надання соціальних послуг, проте впровадження інноваційних рішень вимагає додаткових ресурсів, навчання кадрів та адаптації існуючих систем управління.

6. Залучення громади та громадянське суспільство. Важливою складовою успішної соціальної роботи є активне залучення громади та співпраця з громадськими організаціями. Це дозволяє краще розуміти потреби населення та ефективніше реагувати на них, проте рівень громадянської участі та активності може бути недостатнім, що потребує додаткових зусиль із боку місцевої влади для стимулювання та підтримки таких ініціатив. Отже, місцева влада територіальних громад сучасної

України стикається із цілим рядом викликів у сфері організації соціальної роботи. Їх успішне подолання потребує комплексного підходу, тісної співпраці з різними стейкхолдерами, а також інноваційного мислення та стратегічного планування.

Мета та очікувані результати

Опанування теорією та практикою соціальної роботи в сучасних українських громадах у співпраці з органами державної виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Завданнями курсу є:

- опанування знань про соціальну роботу сучасних українських громад у контексті задач забезпечення якості соціальних послуг, реформи децентралізації та функцій соціального працівника;

- набуття знань про стратегічні, проєктні та методичні аспекти соціальної роботи в сучасних територіальних громадах України;

- набуття знань щодо планування особистої професійної діяльності у сучасній українській територіальній громаді у сфері соціальної роботи.

У разі успішного опанування матеріалів навчальної дисципліни студенти зможуть:

1. Володіти термінологією у процесі

комунікації з місцевою владою з питань соціальної роботи в громадах.

2. Розуміти сутність та специфіку соціальної роботи в сучасних українських громадах у динаміці її розвитку.

3. Уміти розробляти та впроваджувати ефективні комунікативні стратегії у контексті виконання професійних завдань у громадах.

4. Знати механізми забезпечення належної якості соціальних послуг у сучасних українських громадах в інтересах клієнтів.

5. Володіти механізмами мобілізації ресурсів задля вирішення соціальних питань у громадах. Володіти знаннями та навичками в складі міждисциплінарної команди.

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

- вільне спілкування (усне та письмове) державною та іноземною мовами з професійних питань;

- критичний аналіз та оцінювання чинної соціальної політики країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях;

- визначення змісту співпраці з організаціями-партнерами із соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності;

- налагодження співпраці з представниками різних професійних груп та громад; використання

стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів;

- виявлення сильних сторін та залучення особистісних ресурсів клієнтів, ресурсів соціальної групи й громади для вирішення їх проблем, виходу зі складних життєвих обставин;

- організувати та здійснювати заходи виявлення в адміністративно-територіальній одиниці / об'єднаній територіальній громаді вразливих груп населення, визначати їх потреби в соціальних послугах.

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна

1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство та в розвитку суспільства, техніки й технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2. Здатність планувати та керувати часом.

3. Здатність мотивувати людей та рухатися до

спільної мети.

4. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

5. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Методи викладання та навчання

Лекційне навчання.

Практикоорієнтоване навчання.

Проектне навчання.

Навчання на основі запитів (Inquiry-based learning).

У процесі викладання використовують інтерактивні лекції, методи демонстрації, обмін думками (Think-pair-share), проектно орієнтоване навчання.

Інтерактивні лекції спрямовані на осмислення теоретичного матеріалу та його цілісну систематизацію з огляду на розуміння наявних тенденцій соціальної роботи в сучасних українських громадах та форматів співпраці з місцевою владою.

Методи демонстрацій передбачають утворення презентаційних продуктів із метою визначення оптимальних шляхів організації належної якості соціальної роботи в громадах і налагодження співпраці з керівництвом та депутатами

об'єднаних територіальних громад.

Обмін думками (Think-pair-share) використовують із метою осмислення теоретичного матеріалу шляхом навчального спілкування та спільного обговорення проєктних елементів соціальної роботи в громадах.

Проєктно орієнтоване навчання запроваджують у частині утворення авторських проєктних ідей з огляду на наявні фактори об'єднаних територіальних громад різних типів. Також цей метод покликаний розвинути в студентів проєктне мислення у процесі організації соціальної роботи у співпраці з місцевою владою.

Види навчальної діяльності

Інтерактивні лекції.

Виконання практичних завдань.

Індивідуальний проєкт (розроблення проєктної пропозиції щодо перспективного розвитку соціальної роботи у визначеній громаді).

Підготовка запиту (структурований запит / керований запит / відкритий запит / запит на підтвердження).

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Соціальний розвиток у громадах у вимірах взаємовідносин з органами місцевого самоврядування

Теоретичні поняття: соціальна послуга, орган місцевого самоврядування, соціальний капітал, соціальний працівник, соціальна робота в громаді.

План

1. Законодавче забезпечення надання соціальних послуг у громадах України.
2. Місце та роль органів місцевого самоврядування в процесі надання соціальних послуг у громадах.
3. Законодавчі та організаційні механізми надання соціальних послуг у громадах.
4. Визначення терміна «соціальний капітал» у контексті соціальної роботи в громадах.
5. Загальні характеристики соціального капіталу громади та його утворення соціальним працівником, що працює в громаді.

Завдання для самостійної роботи

Підготувати концептуальну карту організації соціальної роботи у визначеній громаді в частині законодавчих механізмів та соціального капіталу.

Визначити принципи та способи формування особистого професійного соціального капіталу у визначеній громаді.

Список літератури

1. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.

2. Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с.

3. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні. О. В. Шевченко та ін. ; наук. доп. / за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2020. 153 с.

4. Впровадження в дослідну експлуатацію програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада» (наказ Мінсоцполітики від 20.02.2019 № 251).

5. Ільчук Л. І. Розвиток системи інтегрованих соціальних послуг в умовах децентралізації (на прикладі об'єднаних територіальних громад) // Соціально-трудова відносина: теорія та практика. 2018. № 1. С. 114–121.

6. Оцінка соціальної стійкості територіальних громад Сумської області. Аналітичний звіт. Суми : СумДУ, 2022. 65 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/88099/1/Kostenko_social_resilience.pdf.

7. Семигіна Т. Завдання соціальної роботи у

контексті Цілей сталого розвитку // Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри. М-ли міжнар. наук.-практ. конф (5–6 квітня 2017 р.) / за заг. ред. Т. В. Семигіної. Київ : АПСВТ, 2017. С. 138–141.

8. Туляков О. О., Борзунов В. І. Світоглядні основи формування сучасної сталої об'єднаної територіальної громади // Світогляд – Філософія – Релігія : збірник наукових праць. Вип. 11. Суми : «Світ друку», 2016, с. 20–104.

9. Rubin H. J. Persuading Local Government: How to Organize and Implement Effective Advocacy Campaigns // Persuading Local Government: How to Organize and Implement Effective Advocacy Campaigns, 2022. p. 1–232.

10. Svensson C. F. Revitalising critical reflection in contemporary social work research, practice and education // Revitalising Critical Reflection in Contemporary Social Work Research, Practice and Education, 2022.

11. Curry W. S. Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition // Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition, p. 1–454.

12. Talukdar M. R. I. Local Government Economics in Theory and Practice // Local Government Budgetary Autonomy: Evidence from Bangladesh, p. 1–162.

13. Vaughn R. G. Freedom of information: Local government and accountability // reedom of Information:

Local Government and Accountability.

14. Cabiati E. J., Dedotsi E. S. Migration and Social Work: Approaches, Visions and Challenges / Migration and Social Work: Approaches, Visions and Challenges, 2023, p. 207.

15. Sainsbury E. Social Work Practice During Times of Disaster: A Transformative Green Social Work Model for Theory, Education and Practice in Disaster Interventions / Social Work with Families: Perceptions of Social Casework Among Clients of a Family Service Unit, 2023. p. 1–174.

Тема 2. Становлення принципів соціальної роботи в громадах України та світу

Теоретичні поняття: принцип соціальної роботи, типологізація принципів соціальної роботи, діалектичний зв'язок.

План

1. Принципи соціальної роботи в контексті їх становлення та впровадження.

2. Типологізація соціальних служб місцевих громад у динаміці розвитку принципів.

3. Діалектичний взаємовплив принципів та результатів соціальної роботи.

Завдання для самостійної роботи

Доповнити концептуальну карту організації соціальної роботи у визначеній громаді в частині принципів роботи.

Список літератури

1. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.

2. Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с.

3. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / Шевченко О. В. та ін. ; за наук.ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2020. 153 с.

4. Впровадження в дослідну експлуатацію програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада» (наказ Мінсоцполітики від 20.02.2019 № 251).

5. Ільчук Л. І. Розвиток системи інтегрованих соціальних послуг в умовах децентралізації (на прикладі об'єднаних територіальних громад) // Соціально-трудові відносини: теорія та практика. 2018. № 1. С. 114–121.

6. Оцінка соціальної стійкості територіальних громад Сумської області. Аналітичний звіт. Суми : СумДУ, 2022. 65 с.
URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/>

123456789/88099/1/Kostenko_social_resilience.pdf.

7. Семигіна Т. Завдання соціальної роботи у контексті Цілей сталого розвитку // Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри. М-ли міжнар. наук.-практ. конф (5–6 квітня 2017 р.) / за заг. ред. Семигіної Т. В. Київ : АПСВТ, 2017. С. 138–141.

8. Туляков О. О., Борзунов В. І. Світоглядні основи формування сучасної сталої об'єднаної територіальної громади // Світогляд – Філософія – Релігія : збірник наукових праць. Вип. 11. Суми : «Світ друку», 2016, с. 20–104.

9. Rubin H. J. Persuading Local Government: How to Organize and Implement Effective Advocacy Campaigns // Persuading Local Government: How to Organize and Implement Effective Advocacy Campaigns, 2022. p. 1–232.

10. Svensson C. F. Revitalising critical reflection in contemporary social work research, practice and education // Revitalising Critical Reflection in Contemporary Social Work Research, Practice and Education, 2022.

11. Curry W. S. Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition // Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition, p. 1–454.

12. Talukdar M. R. I. Local Government Economics in Theory and Practice // Local Government Budgetary Autonomy: Evidence from Bangladesh, p. 1–162.

13. Vaughn R. G. Freedom of information: Local government and accountability // Freedom of Information: Local Government and Accountability.

14. Cabiati E. J., Dedotsi E. S. Migration and Social Work: Approaches, Visions and Challenges / Migration and Social Work: Approaches, Visions and Challenges, 2023, p. 207.

15. Sainsbury E. Social Work Practice During Times of Disaster: A Transformative Green Social Work Model for Theory, Education and Practice in Disaster Interventions / Social Work with Families: Perceptions of Social Casework Among Clients of a Family Service Unit, 2023. p. 1–174.

Тема 3. Зміст та функціональне значення основних принципів соціальної роботи

Теоретичні поняття: принцип соціальної роботи, типологізація принципів соціальної роботи, діалектичний зв'язок.

План

1. Принцип проєкції та рівності як ключові у системі принципів соціальної роботи.

2. Змістова складова та значення принципів задоволення та реалістичності.

3. Принципи автономії, безпечного життя та права на існування, чесності та права на достовірну інформацію.

4. Принципи соціальної справедливості, рівного

доступу до сервісів, ресурсів та можливостей.

5. Принципи конфіденційності (персональні дані та приватне життя), права на покращення здоров'я та безпечне життя.

Завдання для самостійної роботи

Доповнити концептуальну карту організації соціальної роботи у визначеній громаді в частині принципів роботи.

Список літератури

1. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.

2. Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с.

3. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / Шевченко О. та ін. ; за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2020. 153 с.

4. Впровадження в дослідну експлуатацію програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада» (наказ Мінсоцполітики від 20.02.2019 № 251).

5. Ільчук Л. І. Розвиток системи інтегрованих соціальних послуг в умовах децентралізації (на прикладі об'єднаних територіальних громад) //

Соціально-трудові відносини: теорія та практика. 2018. № 1. С. 114–121.

6. Оцінка соціальної стійкості територіальних громад Сумської області. Аналітичний звіт. Суми : СумДУ, 2022. – 65 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/88099/1/Kostenko_social_resilience.pdf.

7. Семигіна Т. Завдання соціальної роботи у контексті цілей сталого розвитку // Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри. М-ли міжнар. наук.-практ. конф (5–6 квітня 2017 р.) ; за заг. ред. Т. В. Семигіної. Київ : АПСВТ, 2017. С. 138–141.

8. Туляков О. О., Борзунов В. І. Світоглядні основи формування сучасної сталої об'єднаної територіальної громади // Світогляд – Філософія – Релігія : збірник наукових праць. Вип. 11. Суми : «Світ друку», 2016, с. 20–104.

9. Rubin H. J. Persuading Local Government: How to Organize and Implement Effective Advocacy Campaigns // Persuading Local Government: How to Organize and Implement Effective Advocacy Campaigns, 2022. p. 1–232.

10. Svensson C. F. Revitalising critical reflection in contemporary social work research, practice and education // Revitalising Critical Reflection in Contemporary Social Work Research, Practice and Education, 2022.

11. Curry W. S. Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public

Procurement, Third Edition // Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition, p. 1–454.

12. Talukdar M. R. I. Local Government Economics in Theory and Practice//Local Government Budgetary Autonomy: Evidence from Bangladesh, p. 1–162.

13. Vaughn R. G. Freedom of information: Local government and accountability // Freedom of Information: Local Government and Accountability.

14. Cabiati E. J., Dedotsi E., S. Migration and Social Work: Approaches, Visions and Challenges / Migration and Social Work: Approaches, Visions and Challenges, 2023, p. 207.

15. Sainsbury E. Social Work Practice During Times of Disaster: A Transformative Green Social Work Model for Theory, Education and Practice in Disaster Interventions / Social Work with Families: Perceptions of Social Casework Among Clients of a Family Service Unit, 2023. p. 1–174.

Тема 4. Механізми організації соціальної роботи в процесі децентралізації в Україні

Теоретичні поняття: децентралізація, трансформація соціальних сервісів, спроможна громада, місцева влада, територіальна громада.

План

1. Концептуальні аспекти реформи децентралізації в Україні.

2. Трансформація соціальних сервісів у контексті процесу децентралізації влади в Україні.

3. Аспекти державної політики соціальної роботи в місцевих громадах у правовому вимірі.

4. Стратегічні задачі місцевої влади в організації соціальної роботи.

5. Визначення терміна «спроможна громада» з огляду на соціальні аспекти.

Завдання для самостійної роботи

Теми для доповіді

1. Повноваження місцевої влади у сфері соціальної роботи.

2. Способи залучення до соціальної роботи в місцевих громадах суб'єктів господарювання.

3. Роль інститутів громадянського суспільства в процесі становлення нових традицій соціальної роботи в сучасних місцевих громадах України.

Список літератури

1. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.

2. Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с.

3. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / О. В. Шевченко та ін. ; за наук. ред. д-ра екон. наук

Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2020. 153 с.

4. Впровадження в дослідну експлуатацію програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада» (наказ Мінсоцполітики від 20.02.2019. № 251).

5. Ільчук Л. І. Розвиток системи інтегрованих соціальних послуг в умовах децентралізації (на прикладі об'єднаних територіальних громад) // Соціально-трудові відносини: теорія та практика. 2018. № 1. С. 114–121.

6. Оцінка соціальної стійкості територіальних громад Сумської області. Аналітичний звіт. Суми : СумДУ, 2022. 65 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/88099/1/Kostenko_so_cial_resilience.pdf.

7. Семигіна Т. Завдання соціальної роботи у контексті цілей сталого розвитку // Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри. М-ли міжнар. наук.-практ. конф (5–6 квітня 2017 р.) / за заг. ред. Т. В. Семигіної. Київ : АПСВТ, 2017. С. 138–141.

8. Туляков О. О., Борзунов В. І. Світоглядні основи формування сучасної сталої об'єднаної територіальної громади // Світогляд – Філософія – Релігія : збірник наукових праць. Вип. 11. Суми : «Світ друку», 2016, с. 20–104.

9. Rubin H. J. Persuading Local Government: How to Organize and Implement Effective Advocacy Campaigns // Persuading Local Government: How to Organize and Implement Effective Advocacy

Campaigns, 2022. p. 1–232.

10. Svensson C. F. Revitalising critical reflection in contemporary social work research, practice and education // Revitalising Critical Reflection in Contemporary Social Work Research, Practice and Education, 2022.

11. Curry W. S. Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition // Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition, p. 1–454.

12. Talukdar M. R. I. Local Government Economics in Theory and Practice // Local Government Budgetary Autonomy: Evidence from Bangladesh, p. 1–162.

13. Vaugh R. G. Freedom of information: Local government and accountability // Freedom of Information: Local Government and Accountability.

14. Cabiati E. J, Dedotsi E., S. Migration and Social Work: Approaches, Visions and Challenges / Migration and Social Work: Approaches, Visions and Challenges, 2023, p. 207.

Тема 5. Соціальна робота в контексті формування спроможних громад

Теоретичні поняття: децентралізація, трансформація соціальних сервісів, спроможна громада, місцева влада, територіальна громада.

План

1. Визначення терміна «спроможна громада» з огляду на соціальні аспекти.
2. Повноваження місцевої влади у сфері соціальної роботи.
3. Способи залучення до соціальної роботи в місцевих громадах суб'єктів господарювання.
4. Роль інститутів громадянського суспільства в процесі становлення нових традицій соціальної роботи в сучасних місцевих громадах України.

Завдання для самостійної роботи

Доповнити концептуальну карту організації соціальної роботи у визначеній громаді концептом «спроможна громада».

Список літератури

1. Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с.
2. Ільчук Л. І. Розвиток системи інтегрованих соціальних послуг в умовах децентралізації (на прикладі об'єднаних територіальних громад) // Соціально-трудова відносина: теорія та практика. 2018. № 1. С. 114–121.
3. Оцінка соціальної стійкості територіальних громад Сумської області. Аналітичний звіт. Суми : СумДУ, 2022. 65 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/88099/1/>

Kostenko_social_resilience.pdf.

4. Семигіна Т. Завдання соціальної роботи у контексті цілей сталого розвитку // Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри. М-ли міжнар. наук.-практ. конф (5–6 квітня 2017 р.) / за заг. ред. Т. В. Семигіної. Київ : АПСВТ, 2017. С. 138–141.

5. Туляков О. О., Борзунов В. І. Світоглядні основи формування сучасної сталої об'єднаної територіальної громади // Світогляд – Філософія – Релігія : збірник наукових праць. Вип. 11. Суми : «Світ друку», 2016, с. 20–104.

6. Talukdar M. R. I. Local Government Economics in Theory and Practice // Local Government Budgetary Autonomy: Evidence from Bangladesh, p. 1–162.

7. Vaughn R. G. Freedom of information: Local government and accountability // Freedom of Information: Local Government and Accountability.

8. Cabiati E. J., Dedotsi E. S. Migration and Social Work: Approaches, Visions and Challenges / Migration and Social Work: Approaches, Visions and Challenges, 2023. p. 207.

9. Sainsbury E. Social Work Practice During Times of Disaster: A Transformative Green Social Work Model for Theory, Education and Practice in Disaster Interventions / Social Work with Families: Perceptions of Social Casework Among Clients of a Family Service Unit, 2023. p. 1–174.

Тема 6. Соціальний працівник у системі життєдіяльності сучасних українських громад: функціональні аспекти

Теоретичні поняття: професійна активність, соціальна послуга, територіальна громада, отримувач соціальних послуг.

План

1. Соціальний працівник у системі життєдіяльності сучасних українських громад.

2. Структура професійної активності соціального працівника у місцевій громаді: мета, завдання та функції.

3. Типи та змістова характеристика соціальних послуг, упроваджуваних безпосередньо соціальним працівником у місцевій громаді.

4. Категорії одержувачів соціальних послуг у територіальній громаді.

Завдання для самостійної роботи

Доповнити концептуальну карту організації соціальної роботи у визначеній громаді функціональними аспектами роботи соціального працівника.

Список літератури

1. Ільчук Л. І. Розвиток системи інтегрованих соціальних послуг в умовах децентралізації (на

прикладі об'єднаних територіальних громад) // Соціально-трудова відносина: теорія та практика. 2018. № 1. С. 114–121.

2. Оцінка соціальної стійкості територіальних громад Сумської області. Аналітичний звіт. Суми : СумДУ, 2022. 65 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/88099/1/Kostenko_social_resilience.pdf.

3. Семигіна Т. Завдання соціальної роботи у контексті цілей сталого розвитку // Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри. М-ли міжнар. наук.-практ. конф (5–6 квітня 2017 р.) / за заг. ред. Т. В. Семигіної. Київ : АПСВТ, 2017. С. 138–141.

4. Туляков О. О., Борзунов В. І. Світоглядні основи формування сучасної сталої об'єднаної територіальної громади // Світогляд – Філософія – Релігія : збірник наукових праць. Вип. 11. Суми : «Світ друку», 2016, с. 20–104.

5. Rubin H. J. Persuading Local Government: How to Organize and Implement Effective Advocacy Campaigns // Persuading Local Government: How to Organize and Implement Effective Advocacy Campaigns, 2022. p. 1–232.

6. Svensson C. F. Revitalising critical reflection in contemporary social work research, practice and education // Revitalising Critical Reflection in Contemporary Social Work Research, Practice and Education, 2022.

7. Curry W. S. Contracting for Services in State and

Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition // Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition, p. 1–454.

8. Talukdar M. R. I. Local Government Economics in Theory and Practice // Local Government Budgetary Autonomy: Evidence from Bangladesh, p. 1–162.

Тема 7. Соціальний працівник у системі життєдіяльності сучасних українських громад: ресурсні аспекти

Теоретичні поняття: функції соціального працівника, професійна активність, соціальна послуга, територіальна громада, отримувач соціальних послуг, ресурси розвитку, сталий розвиток, децентралізація, проєкт сталого розвитку громади.

План

1. Функції соціального працівника в сучасних децентралізаційних процесах.
2. Участь соціального працівника в розробленні та реалізації локальних проєктів сталого розвитку громади.
3. Способи залучення ресурсної підтримки професійної активності соціального працівника.

Завдання для самостійної роботи

Доповнити концептуальну карту організації соціальної роботи у визначеній громаді ресурсними аспектами роботи соціального працівника.

Список літератури

1. Ільчук Л. І. Розвиток системи інтегрованих соціальних послуг в умовах децентралізації (на прикладі об'єднаних територіальних громад) // Соціально-трудова відносина: теорія та практика. 2018. № 1. С. 114–121.

2. Оцінка соціальної стійкості територіальних громад Сумської області. Аналітичний звіт. Суми : СумДУ, 2022. 65 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/88099/1/Kostenko_so_cial_resilience.pdf.

3. Семигіна Т. Завдання соціальної роботи у контексті цілей сталого розвитку // Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри. М-ли міжнар. Т. В. Семигіної. Київ : АПСВТ, 2017. С. 138–141.

4. Туляков О. О., Борзунов В. І. Світоглядні основи формування сучасної сталої об'єднаної територіальної громади // Світогляд – Філософія – Релігія / збірник наукових праць. Вип. 11. Суми : «Світ друку», 2016, с. 20–104.

5. Rubin H. J. Persuading Local Government: How to Organize and Implement Effective Advocacy Campaigns // Persuading Local Government: How to

Organize and Implement Effective Advocacy Campaigns, 2022. p. 1–232.

6. Svensson C. F. Revitalising critical reflection in contemporary social work research, practice and education // Revitalising Critical Reflection in Contemporary Social Work Research, Practice and Education, 2022.

7. Curry W. S. Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition // Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition, p. 1–454.

8. Talukdar M. R. I. Local Government Economics in Theory and Practice // Local Government Budgetary Autonomy: Evidence from Bangladesh, p. 1–162.

Модуль 2. Стратегічні, проєктні та методичні аспекти соціальної роботи в сучасних місцевих громадах України

Тема 8. Загальні теорії соціальної роботи в місцевих громадах

Теоретичні поняття: теорія, теорія соціальної роботи, теоретичні основи діяльності соціального працівника, сучасні теорії соціальної роботи, впровадження теорій.

План

1. Теоретичні основи соціальної роботи в місцевих громадах.
2. Класифікація теорій соціальної роботи в громадах.
3. Вітчизняний та світовий практичний досвід упровадження теорій соціальної роботи в місцевих громадах.
4. Сучасні теорії соціальної роботи в громадах.

Завдання для самостійної роботи

Доповнити концептуальну карту організації соціальної роботи у визначеній громаді теоретичними аспектами роботи соціального працівника.

Список літератури

1. Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с.
2. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / Шевченко О. В. та ін. ; за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2020. 153 с.
3. Впровадження в дослідну експлуатацію програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада» (наказ Мінсоцполітики від 20.02.2019. № 251).
4. Ільчук Л. І. Розвиток системи інтегрованих

соціальних послуг в умовах децентралізації (на прикладі об'єднаних територіальних громад) // Соціально-трудова відносина: теорія та практика. 2018. № 1. С. 114–121.

9. Оцінка соціальної стійкості територіальних громад Сумської області. Аналітичний звіт. Суми : СумДУ, 2022. 65 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/88099/1/Kostenko_so_cial_resilience.pdf.

10. Туляков О. О., Борзунов В. І. Світоглядні основи формування сучасної сталої об'єднаної територіальної громади // Світогляд – Філософія – Релігія : збірник наукових праць. Вип. 11. Суми : «Світ друку», 2016, с. 20–104.

11. Rubin H. J. Persuading Local Government: How to Organize and Implement Effective Advocacy Campaigns // Persuading Local Government: How to Organize and Implement Effective Advocacy Campaigns, 2022. p. 1–232.

12. Svensson C. F. Revitalising critical reflection in contemporary social work research, practice and education // Revitalising Critical Reflection in Contemporary Social Work Research, Practice and Education, 2022.

13. Curry W. S. Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition // Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition, p. 1–454.

14. Talukdar M. R. I. Local Government Economics

in Theory and Practice // Local Government Budgetary
Autonomy: Evidence from Bangladesh, p. 1–162.

Тема 9. Імплементация теорій соціальної роботи в територіальних громадах сучасної України

Теоретичні поняття: теорія, теорія соціальної роботи, теоретичні основи діяльності соціального працівника, сучасні теорії соціальної роботи, імплементация теорій соціальної роботи.

План

1. Імплементация теорій соціальної роботи в сучасні українські громади: мета, зміст та перспективи.

2. Інституційні аспекти ефективних теорій соціальної роботи в Україні в контексті задач сталого розвитку території.

5. Способи імплементации теорій соціальної роботи в різні типи територіальних громад України.

Завдання для самостійної роботи

Доповнити концептуальну карту організації соціальної роботи у визначеній громаді теоретичними аспектами роботи соціального

працівника в частини способів імплементації таких аспектів.

Список літератури

1. Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с.

2. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / Шевченко В. О. та ін. ; за наук.ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2020. 153 с.

3. Впровадження в дослідну експлуатацію програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада» (наказ Мінсоцполітики від 20.02.2019. № 251).

4. Ільчук Л. І. Розвиток системи інтегрованих соціальних послуг в умовах децентралізації (на прикладі об'єднаних територіальних громад) // Соціально-трудова відносина: теорія та практика. 2018. № 1. С. 114–121.

5. Оцінка соціальної стійкості територіальних громад Сумської області. Аналітичний звіт. Суми : СумДУ, 2022. 65 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/88099/1/Kostenko_social_resilience.pdf.

6. Туляков О. О., Борзунов В. І. Світоглядні основи формування сучасної сталої об'єднаної територіальної громади // Світогляд – Філософія – Релігія : збірник наукових праць. Вип. 11. Суми : «Світ друку», 2016, с. 20–104.

7. Rubin H. J. Persuading Local Government: How to Organize and Implement Effective Advocacy Campaigns // Persuading Local Government: How to Organize and Implement Effective Advocacy Campaigns, 2022. p. 1–232.

8. Curry W. S. Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition // Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition, p. 1–454.

9. Talukdar M. R. I. Local Government Economics in Theory and Practice // Local Government Budgetary Autonomy: Evidence from Bangladesh, p. 1–162.

Тема 10. Методика соціальної роботи в українських місцевих громадах

Теоретичні поняття: методика соціальної роботи, впровадження методики, типи методів, авторська методика, метод індивідуальної соціальної роботи, групової соціальної роботи, методи кооперації та самоорганізації.

План

1. Сутність методики соціальної роботи в місцевих громадах.

2. Типологізація методик соціальної роботи в громадах.

3. Роль та функції соціального працівника у впровадженні ефективних методик соціальної роботи.

4. Зміст методології соціальної роботи: метод індивідуальної соціальної роботи, групової соціальної роботи, методи кооперації та самоорганізації.

5. Допоміжні методи соціальної роботи в громаді.

6. Авторські методики соціального працівника.

Завдання для самостійної роботи

Доповнити концептуальну карту організації соціальної роботи у визначеній громаді методичним аспектом.

Список літератури

1. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.

2. Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с.

3. Семигіна Т. Завдання соціальної роботи у контексті Цілей сталого розвитку // Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри. М-ли міжнар. наук.-практ. конф (5–6 квітня 2017 р.) / за заг. ред. Т. В. Семигіної. Київ : АПСВТ, 2017. С. 138–141.

4. Туляков О. О., Борзунов В. І. Світоглядні основи формування сучасної сталої об'єднаної територіальної громади // Світогляд – Філософія – Релігія : збірник наукових праць. Вип. 11. Суми : «Світ друку», 2016, с. 20–104.

5. Curry W. S. Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition // Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition. p. 1–454.

6. Talukdar M. R. I. Local Government Economics in Theory and Practice // Local Government Budgetary Autonomy: Evidence from Bangladesh, p. 1–162.

7. Vaughn R. G. Freedom of information: Local government and accountability // Freedom of Information: Local Government and Accountability.

8. Cabiati E. J., Dedotsi E. S. Migration and Social Work: Approaches, Visions and Challenges / Migration and Social Work: Approaches, Visions and Challenges, 2023, p. 207.

9. Sainsbury E. Social Work Practice During Times of Disaster: A Transformative Green Social Work Model for Theory, Education and Practice in Disaster Interventions / Social Work with Families: Perceptions of Social Casework Among Clients of a Family Service Unit, 2023. p. 1–174.

Тема 11. Соціальне партнерство в місцевих громадах України

Теоретичні поняття: партнерство, принцип добору партнерів, форми роботи з партнерами, соціальні проекти.

План

1. Принципи добору партнерів соціального проекту та форми роботи з партнерами.
2. Партнерські моделі в соціальних проектах.
3. Механізми функціонування між владою, громадськими організаціями та бізнесовими структурами в місцевій громаді.
4. Роль медіа у підтримці соціальних проектів та партнерства в місцевих громадах.

Завдання для самостійної роботи

Доповнити концептуальну карту організації соціальної роботи у визначеній громаді в частині добору партнерів.

Список літератури

1. Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с.
2. Децентралізація і формування політики

регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / О. В. Шевченко та ін. ; за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2020. 153 с.

3. Впровадження в дослідну експлуатацію програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада» (наказ Мінсоцполітики від 20.02.2019 № 251).

4. Ільчук Л. І. Розвиток системи інтегрованих соціальних послуг в умовах децентралізації (на прикладі об'єднаних територіальних громад) // Соціально-трудова відносина: теорія та практика. 2018. № 1. С. 114–121.

5. Оцінка соціальної стійкості територіальних громад Сумської області. Аналітичний звіт. Суми : СумДУ, 2022. 65 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/88099/1/Kostenko_social_resilience.pdf.

6. Семигіна Т. Завдання соціальної роботи у контексті Цілей сталого розвитку // Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри. М-ли міжнар. наук.-практ. конф (5–6 квітня 2017 р.) / за заг. ред. Т. В. Семигіної. Київ : АПСВТ, 2017. С. 138–141.

7. Туляков О. О., Борзунов В. І. Світоглядні основи формування сучасної сталої об'єднаної територіальної громади // Світогляд – Філософія – Релігія : збірник наукових праць. Вип. 11. Суми : «Світ друку», 2016, с. 20–104.

Тема 12. Проектне партнерство в соціальній сфері в контексті розвитку місцевих громад України

Теоретичні поняття: проектне партнерство, принцип добору партнерів, форми роботи з партнерами, соціальні проекти.

План

1. Зміст терміна «проектний партнер».
2. Добір проектних партнерів.
3. Партнерські моделі в соціальних проектах .
4. Механізми функціонування між владою, громадськими організаціями та бізнесовими структурами в місцевій громаді.
5. Засоби масової комунікації в підтримці соціальних проектів.

Завдання для самостійної роботи

Доповнити концептуальну карту організації соціальної роботи у визначеній громаді в частині партнерських моделей.

Список літератури

1. Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с.

2. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / О. В. Шевченко та ін. ; за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2020. 153 с.

3. Впровадження в дослідну експлуатацію програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада» (наказ Мінсоцполітики від 20.02.2019 № 251).

4. Ільчук Л. І. Розвиток системи інтегрованих соціальних послуг в умовах децентралізації (на прикладі об'єднаних територіальних громад) // Соціально-трудова відносина: теорія та практика. 2018. № 1. С. 114–121.

5. Оцінка соціальної стійкості територіальних громад Сумської області. Аналітичний звіт. Суми : СумДУ, 2022. 65 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/88099/1/Kostenko_so_cial_resilience.pdf.

6. Семигіна Т. Завдання соціальної роботи у контексті цілей сталого розвитку // Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри. М-ли міжнар. наук.-практ. конф (5–6 квітня 2017 р.) / за заг. ред. Т. В. Семигіної. Київ : АПСВТ, 2017. С. 138–141.

7. Туляков О. О., Борзунов В. І. Світоглядні основи формування сучасної сталої об'єднаної територіальної громади // Світогляд – Філософія – Релігія : збірник наукових праць. Вип. 11. Суми : «Світ друку», 2016, с. 20–104.

Тема 13. Місцева влада в територіальній громаді України та її роль в організації соціальної роботи

Теоретичні поняття: місцева влада, орган місцевого самоврядування, комунікація з владою, трансформація місцевої влади, глобальні зміни, принципи урядування, традиції урядування, становлення традицій урядування.

План

1. Історія становлення традицій урядування в місцевих громадах України та світу.
2. Принципи діяльності місцевої влади в соціальній сфері на рівні територіальних громад України.
3. Соціальна робота на рівні місцевих громад у контексті децентралізації влади: стан та перспективи.
4. Перспективи розвитку місцевої влади на рівні територіальних громад в умовах глобальних змін.

Завдання для самостійної роботи

Доповнити концептуальну карту організації соціальної роботи у визначеній громаді в частині комунікації з місцевою владою.

Список літератури

1. Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму,

2021. 160 с.

2. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / О. В. Шевченко та ін. ; за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2020. 153 с.

3. Впровадження в дослідну експлуатацію програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада» (наказ Мінсоцполітики від 20.02.2019 № 251).

4. Ільчук Л. І. Розвиток системи інтегрованих соціальних послуг в умовах децентралізації (на прикладі об'єднаних територіальних громад) // Соціально-трудова відносина: теорія та практика. 2018. № 1. С. 114–121.

5. Оцінка соціальної стійкості територіальних громад Сумської області. Аналітичний звіт. Суми : СумДУ, 2022. 65 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/88099/1/Kostenko_so_cial_resilience.pdf.

6. Семигіна Т. Завдання соціальної роботи у контексті цілей сталого розвитку // Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри. М-ли міжнар. наук.-практ. конф (5–6 квітня 2017 р.) / за заг. ред. Т. В. Семигіної. Київ : АПСВТ, 2017. С. 138–141.

7. Туляков О. О., Борзунов В. І. Світоглядні основи формування сучасної сталої об'єднаної територіальної громади // Світогляд – Філософія – Релігія : збірник наукових праць. Вип. 11. Суми : «Світ друку», 2016, с. 20–104.

Тема 14. Соціальна робота в контексті трансформації місцевої влади в територіальній громаді України

Теоретичні поняття: місцева влада, орган місцевого самоврядування, комунікація з владою, трансформація місцевої влади, глобальні зміни, принципи урядування, традиції урядування, становлення традицій урядування.

1. Основні сучасні тенденції трансформації суб'єктів урядування місцевих громад в Україні та світі: фактори, виклики, перспективи.

2. Характеристика і типологія традиційних управлінських практик на рівні місцевих громад.

3. Модернізація влади у контексті задач сталого розвитку місцевих громад в Україні: стратегічні орієнтири та перспективи впровадження.

Завдання для самостійної роботи

Доповнити концептуальну карту організації соціальної роботи у визначеній громаді з урахуванням трансформації сучасної місцевої влади в Україні.

Список літератури

1. Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія.

Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с.

2. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / О. В. Шевченко та ін. ; за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2020. 153 с.

3. Впровадження в дослідну експлуатацію програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада» (наказ Мінсоцполітики від 20.02.2019 № 251).

4. Ільчук Л. І. Розвиток системи інтегрованих соціальних послуг в умовах децентралізації (на прикладі об'єднаних територіальних громад) // Соціально-трудова відносина: теорія та практика. 2018. № 1. С. 114–121.

5. Оцінка соціальної стійкості територіальних громад Сумської області. Аналітичний звіт. Суми : СумДУ, 2022. 65 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/88099/1/Kostenko_social_resilience.pdf

6. Семигіна Т. Завдання соціальної роботи у контексті цілей сталого розвитку // Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри. М-ли міжнар. наук.-практ. конф (5–6 квітня 2017 р.) / за заг. ред. Т. В. Семигіної. Київ : АПСВТ, 2017. С. 138–141.

7. Туляков О. О., Борзунов В. І. Світоглядні основи формування сучасної сталої об'єднаної територіальної громади // Світогляд – Філософія – Релігія : збірник наукових праць. Вип. 11. Суми :

«Світ друку», 2016, с. 20–104.

**Тема 15. Соціальна робота в системі
традиційного та трансформаційного врядування
на рівні територіальних громад**

Теоретичні поняття: місцева влада, орган місцевого самоврядування, соціальна робота, традиційне урядування, трансформаційне урядування, трансформація місцевої влади, територіальна громада.

План

1. Традиції урядування в місцевих громадах України та світу.

2. Принципи та механізми урядування соціальної сфери на рівні територіальних громад України.

3. Соціальна робота на рівні територіальних громад України в контексті сучасних трансформацій.

4. Тенденції трансформації суб'єктів урядування місцевих громад в Україні та світі.

5. Типологізація традиційних управлінських практик на рівні місцевих громад в історичній ретроспективі. Модернізація влади в контексті задач сталого розвитку місцевих громад в Україні: стратегія та практика впровадження.

Завдання для самостійної роботи

На основі розробленої концептуальної карти підготувати авторський комунікаційний проєкт організації соціальної роботи та комунікації з місцевою владою в обраній територіальній громаді.

Список літератури

1. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.

2. Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с.

3. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / О. В. Шевченко та ін. ; за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2020. 153 с.

4. Впровадження в дослідну експлуатацію програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада» (наказ Мінсоцполітики від 20.02.2019 № 251).

5. Ільчук Л. І. Розвиток системи інтегрованих соціальних послуг в умовах децентралізації (на прикладі об'єднаних територіальних громад) // Соціально-трудова відносина: теорія та практика. 2018. № 1. С. 114–121.

6. Оцінка соціальної стійкості територіальних громад Сумської області. Аналітичний звіт.

Суми : СумДУ, 2022. 65 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/88099/1/Kostenko_social_resilience.pdf.

7. Семигіна Т. Завдання соціальної роботи у контексті цілей сталого розвитку // Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри. М-ли міжнар. наук.-практ. конф (5–6 квітня 2017 р.) / за заг. ред. Т. В. Семигіної. Київ : АПСВТ, 2017. С. 138–141.

8. Туляков О. О., Борзунов В. І. Світоглядні основи формування сучасної сталої об'єднаної територіальної громади // Світогляд – Філософія – Релігія : збірник наукових праць. Вип. 11. Суми : «Світ друку», 2016, с. 20–104.

9. Rubin H. J. Persuading Local Government: How to Organize and Implement Effective Advocacy Campaigns // Persuading Local Government: How to Organize and Implement Effective Advocacy Campaigns, 2022. p. 1–232.

10. Svensson C. F. Revitalising critical reflection in contemporary social work research, practice and education // Revitalising Critical Reflection in Contemporary Social Work Research, Practice and Education, 2022.

11. Curry W. S. Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition // Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition, p. 1–454.

12. Talukdar M. R. I. Local Government Economics

in Theory and Practice // Local Government Budgetary Autonomy: Evidence from Bangladesh, p. 1–162.

13. Vaughn R. G. Freedom of information: Local government and accountability // Freedom of Information: Local Government and Accountability.

14. Cabiati E. J., Dedotsi E., S. Migration and Social Work: Approaches, Visions and Challenges / Migration and Social Work: Approaches, Visions and Challenges, 2023, p. 207.

15. Sainsbury E. Social Work Practice During Times of Disaster: A Transformative Green Social Work Model for Theory, Education and Practice in Disaster Interventions / Social Work with Families: Perceptions of Social Casework Among Clients of a Family Service Unit, 2023. p. 1–174.

**Тема 16. Презентація авторських
комунікаційних проектів організації соціальної
роботи та комунікації з місцевою владою
в обраній територіальній громаді**

Теоретичні поняття: авторський
комунікаційний проект, комунікація з владою,
територіальна громада, місцева влада.

План (структура презентації)

1. Актуальність проекту (опис проблематики щодо визначеної територіальної громади).

2. Назва, мета, основні завдання проєкту.
3. Партнери проєкту та проєктні комунікації.
4. Діяльність у межах проєкту.
5. Очікувані результати проєкту.
6. Проєктні ризики.
7. Фактори щодо забезпечення сталості результатів проєкту.

Завдання для самостійної роботи

Підготувати проєктну заявку на основі авторського комунікаційного проєкту організації соціальної роботи та комунікації з місцевою владою в обраній територіальній громаді.

Список літератури

1. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
2. Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с.
3. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / О. В. Шевченко та ін. ; за наук.ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2020. 153 с.
4. Впровадження в дослідну експлуатацію програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада» (наказ Мінсоцполітики від 20.02.2019. № 251).

5. Ільчук Л. І. Розвиток системи інтегрованих соціальних послуг в умовах децентралізації (на прикладі об'єднаних територіальних громад) // Соціально-трудова відносина: теорія та практика. 2018. № 1. С. 114–121.

6. Оцінка соціальної стійкості територіальних громад Сумської області. Аналітичний звіт. Суми : СумДУ, 2022. 65 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/88099/1/Kostenko_social_resilience.pdf.

7. Семигіна Т. Завдання соціальної роботи у контексті Цілей сталого розвитку // Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри. М-ли міжнар. наук.-практ. конф (5–6 квітня 2017 р.) / за заг. ред. Т. В. Семигіної. Київ : АПСВТ, 2017. С. 138–141.

8. Туляков О. О., Борзунов В. І. Світоглядні основи формування сучасної сталої об'єднаної територіальної громади // Світогляд – Філософія – Релігія : збірник наукових праць. Вип. 11. Суми : «Світ друку», 2016, с. 20–104.

9. Rubin H. J. Persuading Local Government: How to Organize and Implement Effective Advocacy Campaigns // Persuading Local Government: How to Organize and Implement Effective Advocacy Campaigns, 2022. p. 1–232.

10. Svensson C. F. Revitalising critical reflection in contemporary social work research, practice and education // Revitalising Critical Reflection in Contemporary Social Work Research, Practice and

Education, 2022.

11. Curry W. S. Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition // Contracting for Services in State and Local Government Agencies: Best Practices for Public Procurement, Third Edition, p. 1–454.

12. Talukdar M. R. I. Local Government Economics in Theory and Practice // Local Government Budgetary Autonomy: Evidence from Bangladesh, p. 1–162.

13. Vaughn R. G. Freedom of information: Local government and accountability // Freedom of Information: Local Government and Accountability.

14. Cabiati E. J., Dedotsi E. S. Migration and Social Work: Approaches, Visions and Challenges / Migration and Social Work: Approaches, Visions and Challenges, 2023, p. 207.

15. Sainsbury E. Social Work Practice During Times of Disaster: A Transformative Green Social Work Model for Theory, Education and Practice in Disaster Interventions / Social Work with Families: Perceptions of Social Casework Among Clients of a Family Service Unit, 2023. p. 1–174.

Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
------------	---	------------------------------------

Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс із навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Ставлять проблемні запитання відповідно до змісту лекції	щотижня	Наприкінці лекції
МФО2 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	Корекція засвоєння матеріалу з огляду на результати виконання практичних завдань	щотижня	Упродовж практичного заняття

МФО3 Захист презентацій та рефератів	Презентуються структурні елементи проекту організації соціальної роботи та комунікації з місцевою владою в обраних об'єднаній територіальній громаді.	Двічі за семестр	Публічні презентації на практичних заняттях
МФО4 Обговорення та самокорекція виконаної роботи студентами	Обмін думками щодо змісту запиту та результатів одержання відповіді на нього	четвертий тиждень навчального семестру	Обмін думками з елементами дискусії на практичному занятті

Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Підсумковий контроль: екзамен	Оцінюють знання в цілому по курсу	Згідно з розкладом	o.tuliakov@uab-s.sumdu.edu.ua
МСО2 Презентація концептуальних карт	Розроблення та презентація концептуальної карти спрямована на осмислення в цілісному вигляді теоретичного матеріалу,	Дві презентації за семестр – кожна за один модуль	Публічні презентації на практичних заняттях

	викладеного на лекціях		
МСО3 Звіт за результатами виконання практичних робіт	Готують короткі аналітичні звіти за результатами практичних робіт, зокрема за результатами аналізу стану соціальної роботи в громаді	Кожні два тижні	Презентації на практичних заняттях
МСО4 Розроблення комунікаційного проекту взаємодії соціального працівника з місцевою владою у визначеній територіальній громаді	МСО4 Розроблення комунікаційного проекту взаємодії соціального працівника з місцевою владою у визначеній територіальній громаді	Наприкінці семестру	Презентація на практичному занятті

Контрольні заходи

	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
7 семестр	100 балів		
МСО1. Підсумковий контроль: екзамен	40		
	40	25	Так
МСО2. Презентація концептуальних карт	16		
	16	10	Так
МСО3. Звіт за результатами виконання практичних робіт	24		
	24	10	Так
МСО4. Розроблення комунікаційного проєкту взаємодії соціального працівника з місцевою владою у визначеній територіальній громаді	20		
	20	15	Так

Письмові та усні коментарі й настанови викладача, самооцінка виконаних робіт у формі аналітичних коментарів, оцінювання робіт з огляду на практичне значення для професійної діяльності.

Засоби навчання

Інформаційно-комунікаційні системи.

Бібліотечні фонди.

Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо).

Програмне забезпечення для підтримки дистанційного навчання-сервіс Google meet.

Електронне навчальне видання

5974 Методичні вказівки
до вивчення курсу
**«Соціальна робота в громаді та місцеве
самоврядування»**
для здобувачів спеціальності 231 *«Соціальна
робота»* очної та заочної форм
здобуття вищої освіти

Відповідальний за випуск А. М. Костенко
Редактор О. Ф. Дубровіна
Комп'ютерне верстання О. О. Туляков

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 3,54. Обл.-вид. арк. 2,51.

Видавець і виготовлювач
Сумський державний університет,
вул. Харківська, 116, м. Суми, 40007

Свідоцтво про внесення суб'єкта господарювання до державного реєстру видавців,
виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 8193 від 15.10.2024.